

Gregor Vreš, Tina Demšar Vreš, Borut Kokelj, Barbara Kokelj, Miloš Jeftič : Garden Village Bled

Ideja in zasnova: Borut Kokelj, Barbara Kokelj, Tina Demšar Vreš, Gregor Vreš

Odgovorni projektant krajinske arhitekture: Gregor Vreš

Projektant krajinske arhitekture: Landscape d.o.o.

Projektant: Arhitektura MJ d.o.o.

Odgovorni vodja projekta: Miloš Jeftič

Odgovorni projektant arhitekture: Miloš Jeftič

naročnik: Borut Kelih

Garden Village Bled pomeni revitalizacijo opuščene, zanemarjene in zaraščene vrtnarije Vile Bled. Turistična destinacija, odprta spomladi 2014, je nastala sredi urbanega naselja enodružinskih hiš, za ograjo katere se obiskovalcem odpre popolnoma drug svet – secret garden/skriti vrt za doživljajski turizem.

Sestavlja ga več objektov. V osrednji stavbi z recepcijo so trgovinica, dva apartmaja, restavracija in servisni prostori. V krošnje dreves so umeščene drevesne hiše, neposredno ob potočku pa na dvignjenih lesenih podestih stojijo majhni platneni šotori. Večji so luksuzni šotori z lastnimi lesenimi kadmi z ogrevano vodo. Poleg njih stojijo še paviljon z ognjiščem na drva, ki nadomešča taborni ogenj, savna, zunanji center dobrega počutja in naravni plavalni bazen ter prodnata plaža ob potoku z bazenčkoma za knajpanje in masažo stopal. Subtilna umeščenost objektov v sicer zahteven naravni teren omogoča poglede v okoliško naravo, izkorišča potencial mikrolokacije ter ohranja intimo z vzpostavitev dobrega razmerja med javnimi in zasebnimi prostori.

Garden Village predstavlja celovit trajnostni pristop od idejne faze do načrtovanja, gradnje in obratovanja, izkazuje vizijo bivanja v povezovanju z naravo, ki je „arhitekturo“ privedla v „turistični proizvod“. Zasnova objektov in ambientov vključuje bioklimatske danosti mikrolokacije, kot so hlad iz potoka, dnevno-nočna termika na pobočju, v grapi, gozdu ... Posamezne objekte povezujejo poti, tlakovane z lesenimi čoki, na strmem delu so poti dvignjene od tal, antropogeno lebdijo nad naravo, s čimer se naravi pusti, da diha in se razvija po lastnih zakonitostih.

Dosledna zasnova in celovita ureditev celotnega prostora te turistične destinacije nagovarja k prvinskemu spoštovanju narave, kar je subtilno sporočilo, ki prevzame vsakogar, ki tu preživi nekaj dni. Nedaleč od urbanega naselja ob robu turističnega kraja je mogoče doživljanje prvinskih izkušenj v naravi, kot so šumenje vode, plezanje po drevju, poslušanje ptic ob jutranji zori, ne nazadnje nabiranje češenj in jagod na vrtu. Celotno grajeno strukturo namreč povezujejo obdelani vrtovi z uporabno zelenjavo, zelišči, grmovnicami in sadjem, ki si jih lahko gostje sami naberejo. Uplenijo si lahko tudi ribo iz potoka, ki jim jo potem spečejo v kuhinji. Garden Village je torej arhitekturno-krajinski poligon s pedagoško noto.

Objekti so zasnovani iz lokalnih materialov, ki so na voljo v neposredni bližini – macesen, lomljen kamen, avtohtone rastline ... Zaradi naravne termike ne potrebujejo umetnega prezračevanja, pred pregrevanjem jih ščiti dvojna streha, pred hladom iz zemlje pa izolirana tla. Šotorske bivalne enote so zasnovane kot zračno zavetišče v silueti hiše. Bivalno ugodje hišic na drevesih je zagotovljeno z naravnimi materiali brez uporabe lepil in umetne obdelave, ohranja se vonj narave, lesa. Materiali so obdelani z naravnimi olji ali prepuščeni naravnemu staranju, kar je v psihološki harmoniji s človekom.

Lastna vodna vrtina zagotavlja čisto pitno vodo, oskrbuje kadi, v katerih se voda greje na lesno biomaso, napaja pa tudi plavalni bazen. Za čiščenje vode se ne uporabljajo kemikalije, ampak

rastlinska čistilna naprava. Za ogrevanje vode se uporablja les, osrednji objekt pa se ogreva na toplotno črpalko voda-voda. Kompleks pozimi ne obratuje, zato se iz posebnega zornega kota rabe energije za ogrevanje ni ocenjeval.

Interdisciplinarni samoiniciativni pristop k snovanju in izvedbi se kaže v kolektivu, ki je sodeloval pri pripravi idejne zasnove, načrtovanju, gradnji in zdaj tudi vzdrževanju. Predani kolektiv potrjuje pozabljeno pravilo, da objekt predaš uporabnikom, ki ga vzamejo za svojega, in ne investitorju, ki je od njega odtujen. Inovativnost projekta torej ni toliko v njegovi vsebini (turistična destinacija za doživljajski turizem in njena neposredna navezava na naravo), ki je v tujini že dolgo poznana. Nov je predvsem način razmišljanja, ki vplive svetovnih smernic ponotranji in deluje iz sebe, iz lokacije in z ekipo, ki je že od vsega začetka vključena v projekt. Gre za vključenost, soodgovornost in sodelovanje skozi celoten proces.

Projekt s širino in celovitostjo presega vsakdanje pojmovanje „trajnostnosti“ v slovenskem prostoru in se približuje celovitosti tega pojma, ki je sestavljena iz več področij opazovanja, ki so okoljski, ekonomski, družbenokulturni, funkcionalni in tehnični vidik ter kakovost izvedbe procesa.

Komisija meni, da si projekt Garden Village zasluži vse pohvale in nagrado zeleni svinčnik 2015, čeprav je ob tem treba opozoriti tudi na nekaj nedoslednosti pri izvedbi koncepta. Izbira poceni opreme v restavraciji, dobesedna uporaba tradicije pri oblikovanju detajlov, naivno samograditeljstvo, dobesedna uporaba napihljivih blazin in preoblačenje drugih materialov (zakrivanje) v videz lesa (linolej, ploščice, svetilke, skrinje) so spodrsaljaji, najbrž povezani z omejenimi finančnimi sredstvi, ki bi jih bilo v prihodnje gotovo mogoče odpraviti.